

کتاب

سند ابوالحسن علی دینوری
سر ۱۰۶

سرشناسه	مهدوی، سیدابوالحسن، ۱۳۴۲ -
عنوان و نام پدیدآور	تکبر: از مجموعه اخلاق عملی؛ کاوشی نو در مفاهیم، ریشه‌ها و آثار/ سیدابوالحسن مهدوی؛ به کوشش مؤسسه فرهنگی مطالعاتی مومنون.
مشخصات نشر	اصفهان: انتشارات مومنون، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	۲۳۲ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۵۰۲۶-۴-۶
وضعیت فهرست نویسی	فینپا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۲۳۱-۲۳۲؛ همچنین به صورت زیرنویس.
عنوان دیگر	از مجموعه اخلاق عملی؛ کاوشی نو در مفاهیم، ریشه‌ها و آثار.
موضوع	تکبر -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	غرور و تکبر -- احادیث
موضوع	غرور و تکبر -- جنبه‌های قرآنی
شناسه افزوده	مؤسسه فرهنگی مطالعاتی مومنون
رده بندی کنگره	۹۴-۹۵۰۲۶-۶۰۰-۹۷۸
رده بندی دیویی	۲۹۷/۶۳۲
شماره کتابشناسی ملی	۳۹۱۵۴۲۷

تکبر

سیدابوالحسن مهدوی

از مجموعه «اخلاق عملی: کاوشی نو در مفاهیم، ریشه‌ها و آثار»

به کوشش مؤسسه فرهنگی مطالعاتی مومنون

انتشارات مومنون

ویرایش و نقشه ذهنی: مؤسسه «ویراستاران»

طراحی و صفحه‌آرایی: گروه فرهنگی هنری مسک

چاپ اول، ۱۳۹۴، ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۰۲۶-۴-۶

۱۴۵۰۰ تومان

حقوق چاپ و نشر محفوظ است.

بخش: ۲۷۳۷۴۲۴ ۰۳۱۳ و ۴۰۲۷ ۰۲۴ ۰۹۱۳

سخن آغازین

خواننده گرامی و پنددار پراسار اخلاق

۱. استاد سید ابوالحسن مهدوی (دام عزه) از سال ۱۳۸۶ سلسله سخنانی درباره موضوعات اخلاقی بیان فرموده‌اند. با مددجویی از بارگاه پروردگار کریم، بناست که این سخنرانی‌های ارزشمند به چهره کتاب درآید تا هم برای دوستان وادی اخلاق به کار آید و هم برای آیندگان ماندگار ماند. کتابی که در دست گرفته‌اید، بر محور سخنرانی‌های ایشان در ماه مبارک رمضان سال ۱۳۸۹ در مدرسه علمیه ملا عبدالله اصفهان، با موضوع «تکبر»، بازنویسی و ویرایش شده است.

۲. عنوان این مجموعه «اخلاق عملی؛ کاوشی نو در مفاهیم پند و پندها و آثار» است. انگیزه گزیدن این نام آن است که چنین مجموعه‌ای تمرکز محض بر مبانی نظری ندارد و به قصد اثرگذاری عمیق‌تر، سویه‌ای عملگرا و کاربردی در پیش می‌گیرد؛ خواننده به راحتی مفهوم صفت اخلاقی را می‌فهمد، با آثار آن آشنا می‌شود، با جست‌وجو در درون خویش بود و نبود و شدت وضع آن صفت را می‌سنجد، عوامل ایجاد شدنش را می‌یابد، راه درمان یا به دست آوردن آن خصلت را در زندگی روزمره‌اش می‌بیند و در نهایت، نکات معرفتی و کاربردی گره خورده با آن خلق را می‌آموزد.

۳. آفرینش این سلسله آثار کوششی است برای لبیک به فراخوان «تولید علم»: در بیان مباحث، سعی بر آن است که هیچ آیه یا روایت مرتبطی از دیده پنهان نماند و با وسواسی خواننده محور، همگی از نگاهی نو بررسی شود؛ از این رو این نوشتار حرفی تازه برای گفتن دارد و آموزه‌هایش کم سابقه است. ناگفته پیداست که پژوهش حاضر وام‌دار ژرف‌نگری‌ها و یافته‌های گران بهای عالمان مهذب در طول تاریخ تشیع است و مسیری را می‌پیماید که آن مردان خدایی گشوده و به پیش برده‌اند. درو و رضوان الهی نثارشان باد.

۴. محتوای فادای سخنان استاد فرایند آماده‌سازی را برما سخت می‌ساخت. در حد بضاعت خود، دانش جدیدی کیفیت فعالیت‌ها به تراز علمی متن نزدیک باشد. ضبط، پیاده‌سازی، حروف‌نگاری، جمع‌یابی، افزودن‌ها، پژوهش‌ها و ویرایش ابتدایی را با دقت فراوان و طی چندین نوبت، همکاران «مؤسسه فرهنگی مطالعاتی مؤمنون» انجام داده‌اند و ویرایش نهایی را «مؤسسه «راستاران» براساس شیوه‌نامه خود. در ویرایش متن کتاب، رویکرد ما روان‌نویسی و ساده‌گویی بوده است؛ خواننده نوعی متن را لحظه به لحظه در نظر می‌آوردیم و واژه، واژه، متن را از نگاه او می‌سنجیدیم. در پایان، مؤلف نیز نکته‌های جدیدی می‌افزودند. نقش ما را برطرف می‌ساختند و متن نهایی را تأیید می‌کردند. البته توصیه می‌کنیم که همانند، صوت این جلسه‌ها را نیز گوش کند تا بهره کامل ببرد.

۵. برای اولین بار در ایران، «نقشه ذهنی» کتاب تقدیم خوانندگان می‌شود تا آنان بتوانند گام به گام خواندن مطالب، نگاهی به آن بیندازند و نظم منطقی گفته‌ها و نکته‌های ریزودرشت را در نمایی یکپارچه درک کنند. نقشه ذهنی (mind map) اثرگذارترین روش یادداشت‌برداری است که تونی بوزان در ۱۹۷۰ ابداعش کرد. در مغز انسان، نیمکره چپ بر منطق تمرکز دارد و نیمکره راست بر هنر. این دو ساختار را در نقشه ذهنی به هم می‌پیوندند: داده‌ها را از کل به جزء می‌چینند و در شمایی منسجم، شاخه به شاخه می‌گسترند و با خط و نماد و تصویر می‌آریند تا یادگیری و

یادسپاری و یادآوری آسان شود. طرح و اجرای این خدمت ویژه برعهده مؤسسه «ویراستاران» بود.

۶. مقدمه عالمانه نویسنده بر این سلسله مباحث، درواقع واکاوی برخی گزاره‌های بنیادین علم اخلاق است. با توجه به چاپ جداگانه هر موضوع و ضرورت توجه خوانندگان گرامی به این مبانی، مقدمه نویسنده را برای آگاهی یا یادآوری، در مطلع کتاب آورده‌ایم. درخور ذکر است که این مقدمه ارزشمند به قلم ایشان است و از این رو، نگارشی ممتاز و متمایز از سطح کتاب دارد.

۷. گرایان چند، برپید این اثر سهم داشته‌اند؛ به‌ویژه همکاران عزیز مؤسسه فرهنگی مطالعات و معارف مؤمنان که بار اصلی بردوش ایشان بوده است. سخت‌کوشی خالصانه همگی را پر جری دانستیم و ارج می‌نهیم و برایشان توفیق بی‌پایان دعا می‌کنیم.

در پایان این آغازینه، جبهه شکر خضوع به درگاه ربوبی می‌ساییم و از محضر حضرت ولی عصر علیه السلام بابت توفیق برنشان در این بن‌مایه‌های اخلاقی سپاسگزاری می‌کنیم. چشم امیدمان به این است که خوانندگان فی‌مخته، قصور ما را به‌دیده پاک خطاپوش خویش بنگرند و از راهنمایی‌های خود بهره‌مان سازند.

اصفهان، مؤسسه فرهنگی و اجتماعی مؤمنون

۱۱ تیر ۱۳۹۴، ۱۵ ماه مبارک رمضان ۱۴۳۶، میلاد مسعود امام حسن مجتبی علیه السلام

فهرست کوتاه

۲۳	درآمد؛ کاوشی در مبانی نظری اخلاق عملی
۲۵	استعداد کمال و ضرورت تزکیه
۲۷	چرایی برگزیده شدن چهارده معصوم (علیهم السلام)
۳۱	تزکیه؛ هدف رسالت
۳۲	راه تقویت اراده
۳۶	روش بحث در مجموعه کتاب های اخلاق : مباحث
۳۶	ناگزیری از استاد اخلاق
۳۸	پشتوانه راه؛ ضمانت الهی
۳۹	ضرورت آشنایی با مفاهیم اخلاقی
۴۱	فصل اول: کلیات
۴۳	معنای لغوی کبر و تکبر
۵۳	مفهوم شناسی تکبر در علم اخلاق
۸۴	تکبرورزی بجا
۹۱	پاک بودن اهل بیت (علیهم السلام) از هرگونه تکبر
۹۷	خودآزمایی

فصل دوم: آثار و مفاسد تکبر

۹۹ درآمد

۱۰۱ آثار تکبر

۱۵۶ بحث تکمیلی: حکمت دستورهای الهی

۱۶۹ خودآزمایی

فصل سوم: عوامل تکبر

۱۷۳ درآمد

۱۸۰ ریشه ها و پیشه های تکبر

۱۸۶ خودآزمایی

فصل چهارم: درمان تکبر

۱۸۹ درمان علمی

۲۰۷ درمان عملی

۲۳۵ خودآزمایی

۲۳۷ کتابنامه

فهرست بلند

درآمد کاوشی در مبانی نظری اخلاق عملی

۲۵	استعداد کمار و ضرورت تزکیه
۲۶	دلیل بودن این ایت بر امکان تهذیب
۲۷	چرایی برگزیده شدن چهارده صوم
۲۹	رمز لزوم اعتصام به سلیم
۲۹	راه و الگوی قرآنی
۳۰	صراط مستقیم بندگی
۳۱	تزکیه؛ هدف رسالت
۳۲	راه تقویت اراده
۳۲	اول. مقدمات چهارگانه اعمال اختیاری
۳۳	۱. تصور
۳۳	۲. تصدیق
۳۳	۳. شوق یا نفرت
۳۴	۴. اراده
۳۴	دوم. تأثیر مرحله تصدیق بر تقویت اراده
۳۵	ترک کار بد؛ متوقف بر تصدیق ضرر آن
۳۶	روش بحث در مجموعه کتاب های اخلاق عملی
۳۶	ناگزیری از استاد اخلاق
۳۷	تفاوت بیماری اخلاقی و مرض جسمی
۳۷	پس به هر دستی نباید داد دست!
۳۸	پشتوانه راه؛ ضمانت الهی
۳۹	ضرورت آشنایی با مفاهیم اخلاقی

فصل اول: کلیات

معنای لغوی کبر و تکبر

چند نکته

۱. نسبی بودن کبر
۲. کاربرد کبر و صغیر در مسائل مادی و معنوی
- استناد قرآنی
۳. خداوند؛ کبر مطلق
- لزوم تصریح قرآنی به تکبر خداوند متعال
- جباریت و تکبر خدا و انسان در قرآن

چند مقایسه

۱. تفاوت تکبر و استکبار
۲. تفاوت کبر و کبر
۳. تفاوت کبر و کبر
۴. تفاوت کبر و کبر
۵. تفاوت کبر و کبر
- درک تفاوت کبر و کبر
- آثار بندگی
- جلوه‌ای از عیون

مفهوم‌شناسی تکبر در علم اخلاق

- چیستی تکبر
- ارکان تکبر
- بررسی یک مثال
- نتایج تعریف تکبر
- اقسام تکبر
۱. تکبر در مقابل خدای بزرگ
۲. تکبر در برابر حجت‌های الهی
۳. تکبر در مواجهه با مردم
- علت ناپسندیدن تکبر در برابر مردم
- لزوم احتیاط در مراجعه به مطالب مشکوک

درجات تکبر

۱. مرتبه ضعیف: تکبر بدون بروز
۲. مرتبه متوسط: بروز در گفتار
۳. مرتبه قوی: بروز در رفتار و رفتار

تأثیر متقابل روحیه و عمل

۶۱	رابطه ایمان و عمل
۶۲	تکبر و عجب
۶۲	تعریف عجب
۶۲	نشانه‌های عجب
۶۳	تفاوت مهم تکبر و عجب
۶۳	بررسی یک نظریه
۶۴	راه‌انداختن عجب در خداوند سبحان
۶۵	نسبت تکبر و تفاخر
۶۶	تفاوت تکبر و عزت
۶۷	عزت؛ صفت خدا
۶۸	تفاوت سیر و همت
۶۸	تعریف هیبت
۶۹	سیرالمتینین علیه السلام؛ الگوی کامل
۶۹	توسعه امام علی
۷۰	هیبت و توسعه امام باقر علیه السلام
۷۰	هیبت امام خمینی
۷۰	تکبر؛ نشانه فسق یا کفر
۷۱	تکبر در آلودگی
۷۱	تکبر ابلیس
۷۲	ابلیس؛ کافر عابد!
۷۳	دیدگاهی درباره تفاوت کبریاپی و تکبر
۷۳	بیان نادرستی این دیدگاه در کلام امام صادق علیه السلام
۷۵	قرابت تکبر با حسادت و غضب
۷۵	نظریه‌ای در تکبر بجا و نابجا
۷۶	بررسی این نظریه
۷۶	ایراد نخست
۷۷	ریشه خطای این بیان
۷۸	داستان موت در حالت جنابت!
۷۸	لطف الهی برای کمال بیشتر
۸۰	ایراد دوم
۸۱	بازخوانی چند نظریه
۸۱	کلام مرحوم شهید
۸۲	بیان علامه مجلسی
۸۴	تکبرورزی بجا

- ۸۴ تکبر زن در برابر نامحرم و تکبر در مقابل متکبران
- ۸۵ رفتار صحیح: تکبرورزی همیشگی در برابر تمام نامحرمان
- ۸۵ ۱. دفع افسد به فاسد
- ۸۶ ۲. برترندیدن خود
- ۸۶ محدوده تکبر در مقابل متکبران
- ۸۷ چگونگی برخورد با استاد متکبر
- ۸۸ چگونگی برخورد با پدر یا مادر متکبر
- ۸۸ اهمیت مسئله
- ۸۸ تکبر در حوزه واجب و حرام
- ۸۹ تکبر در مسائل اخلاقی
- ۹۰ رفتاری زیبا از آیت الله العظمی مرعشی نجفی ره
- ۹۱ پاک بودن **بل بیمة** از هرگونه تکبر
- ۹۲ نداشتن ذرات تکبر و وجود اتصاف به همه صفات الهی
- ۹۳ علت بیان فتنای اهل بیت علیهم السلام توسط خودشان
- ۹۴ علت سجده نکردن اهل بیت علیهم السلام بر حضرت آدم
- ۹۷ خودآزمایی

فصل دوم: آثار و مفاسد تکبر

- ۱۰۱ درآمد
- ۱۰۱ ۱. مفاسد معلوم و نامعلوم
- ۱۰۱ ۲. اعم بودن آثار از موصوف
- ۱۰۲ ۳. آزمایش خود
- ۱۰۲ ۴. بازگشت همه آثار به یک خلق
- ۱۰۳ ۵. آیا «من» گفتن نشانه تکبر است؟
- ۱۰۴ آثار تکبر
- ۱۰۴ ۱. دوری از صراط مستقیم
- ۱۰۴ بزرگ‌ترین کوتاهی ما: تقصیر در معرفت خدا
- ۱۰۵ ۲. دوری از مقام ربوبیت و بهشت
- ۱۰۶ ۳. ورود یا خلود در جهنم
- ۱۰۷ وادی سقر
- ۱۰۷ ۴. وقوع در ضلالت و غضب الهی
- ۱۰۷ ۵. دوری از حقایق

۱۰۸	این است کرامت!
۱۰۸	۶. محبوب خدا نبودن
۱۰۹	۷. دوری از اهل بیت علیهم السلام در دنیا و آخرت
۱۱۰	تواضع امام زمان (عجل الله تعالی فرجه)
۱۱۰	۸. راه رفتن متکبرانه
۱۱۰	هَرَوَله؛ راهی به سوی کمال
۱۱۱	۹. تکبر؛ مانع تفکر و فهمیدن
۱۱۲	ترک سلمه رحم
۱۱۲	۱۱. عذان خوردن با خادمان و زیردستان
۱۱۳	۱۲. به استخدام درآوردن دیگران
۱۱۴	نقاشی کردن خدا (عجل الله تعالی فرجه) برای خدمت
۱۱۴	اوج تبر
۱۱۵	۱۳. انکار فضیلت دیگران
۱۱۵	۱۴. روی گرداندن از مردم
۱۱۶	۱۵. کمی هم نشینی با مردم
۱۱۷	۱۶. تشکر نکردن از دیگران
۱۱۷	۱۷. میل متکبر؛ نشستن در بالای جلسه و تکبر و نازی
۱۱۸	۱۸. مقدم انداختن خود بر دیگران
۱۱۸	۱۹. سبقت نگرفتن به سلام
۱۱۸	سلام نکردن به کودکان
۱۱۹	۲۰. به دل گرفتن کینه دیگران
۱۱۹	۲۱. حسادت
۱۱۹	۲۲. دروغ گویی
۱۱۹	۲۳. ضرر رسانی به مردم
۱۲۰	۲۴. کمک نکردن به پیشرفت دیگران
۱۲۰	باز نکردن راه برای دیگران
۱۲۱	تکبر زن سیاه در مقابل پیامبر اکرم (ص)
۱۲۱	۲۵. غیبت و تهمت
۱۲۱	۲۶. دشنام دادن به دیگران
۱۲۲	۲۷. تحقیر و تمسخر دیگران
۱۲۲	چند نمونه از رفتارهای متکبرانه
۱۲۳	۲۸. ایراد گرفتن از دیگران
۱۲۳	۲۹. مصافحه نکردن با دیگران

۱۲۳. ۳۰. پاسخ سبک به پرسش دیگران
۱۲۳. ۳۱. رد کردن هدیه و احسان
۱۲۴. بررسی یک مثال
۱۲۵. ۳۲. عذرخواهی نکردن و نپذیرفتن عذر دیگران
۱۲۵. ۳۳. بهتر دانستن خود و خانواده
۱۲۵. ۳۴. قساوت دل
۱۲۶. ۳۵. نپذیرفتن حق
۱۲۶. ۳۶. نپذیرفتن موعظه دیگران
۱۲۶. ۳۷. متکبر؛ خشناک ترین انسان
۱۲۶. ۳۸. اثبات تکبر در مواجهه با رد شدن کلامش
۱۲۷. ۳۹. سرعت در انکار کلام دیگران
۱۲۸. سبب عار، مشتبه کردن حقیقت
۱۲۸. نهادهای از سقراطی کفار
۱۲۹. ۴۰. طولانی ترین مناسبت
۱۲۹. ۴۱. مدارا نکردن با شاگرد
۱۳۰. سیره مادر خوبی ها
۱۳۰. ۴۲. آنچه برای خود می پسندید برای دیگران نمی پسندید
۱۳۱. ۴۳. نصیحت ناپذیری و ترک نصیحت
۱۳۲. اصرار بر تأثیرگذاری
۱۳۲. ۴۴. تکبر؛ مانع یادگیری
۱۳۳. ۴۵. گمان تقرب به خدا
۱۳۳. داستان تکان دهنده خلیج
۱۳۴. ۴۶. اشتغال به عیوب دیگران و غفلت از خود
۱۳۴. ۴۷. نگران بر سوء عاقبت مردم
۱۳۵. ۴۸. علم بیشتر؛ حجاب قوی تر
۱۳۵. علم واقعی؛ مانع تکبر
۱۳۶. ۴۹. به رخ کشیدن فضایل و کمالات
۱۳۶. بازگو کردن فضایل خود؛ گام برداشتن بر مرز تکبر
۱۳۷. جنبه اخلاقی بازگو کردن تشرف خود
۱۳۸. ۵۰. تفاخر به جمال و زیبایی ظاهری
۱۳۹. ۵۱. تفاخر به مال
۱۳۹. ۵۲. تجمل گرایی
۱۳۹. ۵۳. میل به لباس نو و گران و متنوع

۱۴۰. ۵۴. گوناگونی لباس
۱۴۰. ۵۵. استفاده از لباس های بزرگ
۱۴۱. ۵۶. پرهیز از لباس و کفش وصله دار
۱۴۱. همیشه نبودن این نشانه ها
۱۴۲. ۵۷. تکبر به داشتن شاگردان و یاران
۱۴۲. ۵۸. عذرخواهی نکردن از خدا
۱۴۲. ۵۹. شهرت طلبی
۱۴۳. مسجد بهلول
۱۴۳. دیوانه حقیقی
۱۴۴. ۶۰. مشورت نکردن با دیگران
۱۴۴. ۶۱. کارت ناراضی درونی
۱۴۴. ۶۲. ابتلا به بیماری روحی و افسردگی
۱۴۵. ۶۳. مرگ زودرس
۱۴۵. ۶۴. منفور نزد دیگران
۱۴۵. ۶۵. بی رفیق ماندن انسان متکبر
۱۴۵. ۶۶. دور ماندن از مدح و ستایش مردم
۱۴۵. ۶۷. ازدست دادن موقعیت اجتماعی
۱۴۶. ۶۸. توهین دیگران به او
۱۴۶. ۶۹. خوش حالی تخیلی
۱۴۷. ۷۰. پرهیز از کارکردن
۱۴۷. سیره اهل بیت (علیهم السلام)
۱۴۸. ۷۱. دوست داشتن مشایخ دیگران
۱۴۸. سیره امام خمینی (ره)
۱۴۸. ۷۲. دوری از حکمت
۱۴۹. تواضع و رویش حکمت
۱۵۰. ۷۳. محسورشدن به صورت مورچه
۱۵۱. معنای این حقیقت در بیان علامه مجلسی (ره)
۱۵۲. ۷۴. اسراف در سخاوت
۱۵۲. ۷۵. طمع و دست اندازی به اموال مردم
۱۵۲. ۷۶. کم حیایی یا بی حیایی
۱۵۲. ۷۷. سمّ فراگیرنده تمام روح
۱۵۳. ۷۸. نشستن در مقابل افراد ایستاده
۱۵۳. ۷۹. رعایت نکردن نوبت

- ۱۵۳ ۸۰. رد کلام دیگران در صورت نفهمیدن دلیل آن‌ها
- ۱۵۳ برخی آثار و مفاسد دیگر
- ۱۵۶ بحث تکمیلی: حکمت دستورهای الهی
- ۱۵۶ تا علت آن را ندانم، عمل نخواهم کرد!
- ۱۵۷ گرنش در مقابل پروردگار عالم
- ۱۵۸ بیان شدن یا بیان نشدن دلایل آموزه‌های اسلام
- ۱۵۸ بیان شدن دلایل آموزه‌های اعتقادی و اخلاقی
- ۱۵۸ لزوم مراجعه غیرمتخصص به متخصص در احکام شرعی
- ۱۵۹ چرایی تحقیقی بودن اعتقادات
- ۱۶۰ لزوم تقلید برای غیرمجتهد
- ۱۶۱ کدام است: بیان نشدن دلیل یا بی دلیل بودن؟
- ۱۶۱ رایج نیست: بسیاری از دلایل احکام
- ۱۶۲ نه بسیاری معارف برای آخرالزمان
- ۱۶۳ بیان اسلام برای مصلحت خاص و تأکید بر بازگونکردن آن‌ها
- ۱۶۴ گنجینه پنهان هزاره
- ۱۶۴ رجعت؛ نمونه‌ای از اسرار الهی
- ۱۶۵ دین استدلال و تحقیق؛ فست اسلام
- ۱۶۶ بیان نظر قطعی توسط علما
- ۱۶۸ قرآن، برای استفاده همه؛ نه برای فهم همه
- ۱۶۹ خودآزمایی

فصل سوم: عوامل تکبر

- ۱۷۳ درآمد
- ۱۷۳ ۱. فایده دانستن عوامل
- ۱۷۳ ۲. اشتباه در تعیین عامل
- ۱۷۴ تفاوت جایگاه عجب و تکبر
- ۱۷۵ حالات چهارگانه انسان در برابر عجب و تکبر
- ۱۷۵ ۳. تکبر؛ عامل غضب، کینه، حسد و ریا
- ۱۷۶ یک استثنا؛ عامل بودن غضب برای تکبر در برخی مواقع
- ۱۷۷ ۴. بررسی نظریه تکبر ظاهری و تکبر باطنی
- ۱۷۷ اشکال اول
- ۱۷۸ اشکال دوم
- ۱۷۹ علیت تکبر به معنای مقتضی است

۱۷۹	۵. بیان علت های بی واسطه
۱۸۰	زمینه ها و ریشه های تکبر
۱۸۰	۱. عجب
۱۸۰	عجب؛ ظرف تکبر
۱۸۱	میل به یگه تازی
۱۸۲	رهایی از عجب؛ عامل پاکی از تکبر
۱۸۳	۲. احساس حقارت و خودکم بینی
۱۸۳	ریشه تکبر در روایات
۱۸۴	معنای اثرگذاری
۱۸۵	۱. کم ظرفیت
۱۸۶	خودآزمایی

فصل ۶- چهارم: درمان تکبر

۱۸۹	درمان علمی
۱۸۹	درآمد
۱۹۰	محورهای درمان علمی
۱۹۰	۱. توجه به واجب الوجود بودن خدا
۱۹۰	۲. توجه به فقر ذاتی
۱۹۱	فقر قبل از خلقت و هنگام حیات و پس از مرگ
۱۹۲	گفت و گو با قبر
۱۹۳	راه شناخت درست از خود
۱۹۳	مانع نبودن توجه به عجز برای حرکت
۱۹۳	بعضی از اسرار ذکر «بحول الله و قوته أقوم و أقعد»
۱۹۴	۳. توجه به آثار تکبر
۱۹۴	۴. توجه به قیامت
۱۹۷	مطالعه و تذکر در آیات و روایات و دعاها
۱۹۷	دستان خالی
۱۹۸	۵. توجه به رفتار اولیای خدا
۱۹۸	تواضع امیرالمؤمنین علیه السلام در مقابل یتیم
۱۹۹	امام خمینی رحمه الله و فرزند شهید
۲۰۰	تواضع مقام معظم رهبری (مدظله العالی)
۲۰۰	افتخار به آب دهان یک سید
۲۰۱	تکبرزدایی در قرآن
۲۰۱	۱. ماجرای حضرت موسی علیه السلام و فرعون

۲۰۲. روگردانی متکبران از آیات الهی
۲۰۳. کبرورزی در برابر دعوت حضرت نوح علیه السلام
۲۰۳. حضرت مسیح علیه السلام؛ عبد خدا
۲۰۴. بهانه تراشی مستکبران
۲۰۴. سیاهی شیطان در چهره متکبر
۲۰۵. پیامبر صلی الله علیه و آله و شخص متکبر
۲۰۶. زیبایی ظاهری و تکبر
۲۰۶. ضعف در برابر مگس!

دیوان علی

۲۰۷. حق‌پذیری
۲۰۷. دشمنی به دیگران
۲۰۸. موت هنگام تلاوت قرآن
۲۰۹. صبر و رحمت
۲۰۹. حضور در مجلس دیدار
۲۰۹. دعاگویی و اعلا و اه
۲۱۰. خوب‌گویی از دیگران
۲۱۰. تجربه‌ای صادقانه
۲۱۰. ادب‌ورزی در گفتار و رفتار
۲۱۱. چستی ادب
۲۱۱. یاری‌رسانی
۲۱۲. قانون‌مداری
۲۱۲. مشورت‌خواهی
۲۱۲. پیشی‌گرفتن در سلام
۲۱۳. کهنه‌پوشی و ساده‌زیستی
۲۱۴. امیرتواضع
۲۱۵. ساده‌زیستی علامه طباطبایی رحمته الله علیه
۲۱۵. ادب‌آمیزبودن خطاب‌ها
۲۱۶. توهین به قصد احترام!
۲۱۷. ریشه‌کنی صفات نکوهیده
۲۱۷. طمع‌بریدن از مال دیگران
۲۱۸. کار و تلاش جدی
۲۱۸. سخت‌کوشی ائمه علیهم السلام
۲۱۹. ادای نذر، فعلاً ممنوع!

۲۲۰. راه رفتن پشت سر دیگران
۲۲۰. ۱۸. عبادت، دعا، مناجات
۲۲۱. چگونه دعا کردن
۲۲۲. دعای مسجد زید
۲۲۵. مناجات خاضعانه
۲۲۶. ۱۹. سجده کردن
۲۲۶. ۲۰. گذاشتن دست بر سر و سینه
۲۲۶. گذاشتن دست بر سر، به احترام امام مهدی عجل الله تعالی فرجه
۲۲۷. ۲۱. زوت آیات و ادعیه قیامت همراه با تدبیر و گریه
۲۲۸. ۲۱. حضور در قبرستان
۲۳۰. معاف انداختن
۲۳۱. ۲۳. بلند شدن در مقابل دیگران
۲۳۱. ۲۴. مطالعه زیارت نامه عجل الله تعالی فرجه و علمای ربانی
۲۳۱. پیامبر توانا عجل الله تعالی فرجه
۲۳۲. نمونه دیگر
۲۳۲. احسان به زیردستان حیوانات
۲۳۳. نکته‌ای از مرحوم شیخ جعفر شافعی رحمه الله
۲۳۴. واکنش امام خمینی رحمه الله
۲۳۴. خشوع رهبر معظم انقلاب (مد ظله العالی)
۲۳۵. خودآزمایی

کتابنامه